

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Woningstichting Domijn
Aangevraagde activiteiten :	Sloop, nieuwbouw en renovatie
Datum ontvangst aanvraag :	30.01.2023
Locatie :	Zwarteland, de Beatrixstraat en Zieneschstraat in Haaksbergen
Datum beschikking :	30.05.2023
Kenmerk :	D2023-02-002587
Zaaknummer :	2023-002796

Datum verzending

30.05.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	5
A.4	Niet mee eens?	6
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	7
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	7
B.2	Algemeen	7
B.3	Kwetsbare perioden	8
B.4	Soortspecifiek	8
B.5	Overige zaken	11
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	12
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	12
C.1.1	Bevoegdheid	12
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	12
C.1.2	Procedure	12
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	12
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	12
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	12
C.1.3	Toetsingskader soorten	12
C.1.3.1	Wettelijke regels	13
C.1.3.2	Provinciaal beleid	13
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	14
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	14
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	14
C.2.2	Doel van het project	15
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	15
C.2.4	Periode	15
C.2.5	Onderliggende documenten	15
C.2.6	Aanvullende gegevens	16
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	16
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	16
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	16
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	16
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	17
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	17
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	18
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	18
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	18

D.	SLOTCONCLUSIE	19
	BIJLAGE I; KAARTEN VERBLIJFPLAATSEN	20
	BIJLAGE II; MITIGATIE LOCATIES	21
E.	BIJLAGE III; RANDVOORWAARDEN HUISMUS	22

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

█ van het adviesbureau Eelerwoude B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 30 januari 2023 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2023-002796. Op 24 februari 2023 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van woningen aan de Zwarteland, de Beatrixstraat en Zieneschstraat in Haaksbergen en de sloop en nieuwbouw van een ander deel. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten en soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om:

- nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen³;
- nesten, rustplaatsen en eieren van de gierzwaluw opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen⁴;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁵;
- vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie en de sloop en nieuwbouw van woningen aan de Zwarteland, de Beatrixstraat en Zieneschstraat in Haaksbergen. Deze ontheffing treedt in werking één dag na de verzenddatum en is geldig tot en met 1 oktober 2028.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit. De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

- █ (2023), Projectplan

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art 3.3, eerste lid, art 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Op basis van art 3.3, eerste lid en art 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

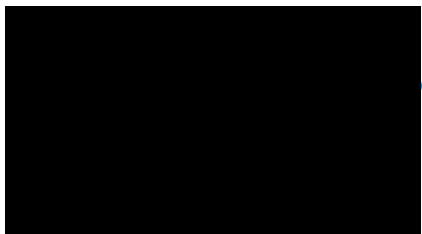
⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Haaksbergen;
- Eelerwoude B.V., [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2023-02-002587). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁷, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Kwetsbare perioden

5. Bij de planning en uitvoering van de activiteiten houdt u rekening met de onderstaande kwetsbare perioden van de betreffende soorten.
- Gierzwaluw: voortplantingsperiode 15 april tot en met 15 augustus, late broedsels kunnen mogelijk aanwezig zijn tot en met 31 augustus.
 - Huismus: voortplantingsperiode 1 maart tot en met 30 september en vorstperioden (van minimaal 3 dagen met overdag temperaturen $<0^{\circ}\text{C}$) in de periode van december tot en met februari.
 - Gewone dwergvleermuis: voortplantingsperiode 15 mei tot en met 31 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 15 april.
 - Egel: voortplantingsperiode van 15 maart tot en met 31 augustus en buiten de overwinteringsperiode die loopt van 1 november tot en met 15 maart.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Gierzwaluw												
Huisemus												
Gew. dwergvleermuis												
Egel												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. Een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soorten beoordeelt wanneer de hierboven beschreven kwetsbare perioden beginnen en eindigen. In de oranje periode is het eventueel mogelijk om versturende activiteiten uit te voeren als uit beoordeling van een ecologisch deskundige blijkt dat er geen verblijfplaatsen in gebruik zijn in het plangebied. Afwijkingen van de voorkeursperioden worden onderbouwd weergegeven in het ecologisch logboek.

B.4 Soortspecifiek

Gierzwaluw

6. Drie maanden voor de start van de werkzaamheden worden minimaal twintig tijdelijke gierzwaluwkasten geplaatst (type GZTH1 van Unitura of vergelijkbaar) op de volgende wijze:
- de kasten worden geclusterd geplaatst buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden op de locatie zoals aangegeven in bijlage II van dit besluit;
 - de nieuwe kasten zijn geplaatst conform de eisen in het kennisdocument gierzwaluw van BIJ12;
 - de kasten hebben een asymmetrische invliegopening van maximaal 4,5 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten);
 - met voldoende (veilige) uitvliegruimte van minimaal 1 meter breed en 3 meter diep, zonder kans op verkeersslachtoffers.
7. De tijdelijke kasten moeten blijven hangen tot de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd. Daarna mogen de kasten worden verwijderd buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw zoals beschreven in voorschrift 5. Binnen de looptijd van de ontheffing moet eerst een controle plaats vinden of de kasten worden gebruikt, als dit het geval is mogen de kasten onder begeleiding van een ecologisch deskundige ongeschikt worden gemaakt en verwijderd, conform het kennisdocument gierzwaluw. Na de looptijd van de ontheffing vindt eerst een controle plaats of de nestplaatsen worden gebruikt. Nestplaatsen die worden gebruikt mogen alleen met ontheffing worden verwijderd.
8. Als werkzaamheden plaatsvinden in de kwetsbare perioden, zoals beschreven in voorschrift 5, moeten nestplaatsen voor de start van de werkzaamheden en buiten de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt worden. Eerst moet een controle plaats te vinden of de kasten worden

gebruikt, als dit het geval is mogen de kasten ongeschikt worden gemaakt door de toegangswegen af te sluiten.

9. Bij de afronding van de werkzaamheden worden door de ontheffinghouder minimaal twintig duurzame permanente voorzieningen gerealiseerd. Dit wordt gedaan op de volgende wijze:
 - twintig inbouwkasten, type GZP2 van Unitura of vergelijkbaar, worden geclusterd geplaatst op dezelfde locaties waar verblijfplaatsen worden verstoord;
 - de nieuwe nestplaatsen worden geplaatst conform de eisen in het kennisdocument gierzwaluw van BIJ12;
 - nieuwe nestplaatsen hebben een veilige uitvliegruimte van minimaal één meter breed en drie meter diep, zonder kans op verkeersslachtoffers.

Huismus

10. Minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de nestplaatsen zijn minimaal vier tijdelijke kasten geplaatst van het type HMT2 van Unitura of vergelijkbaar. De exacte locaties zijn weergegeven in bijlage II van dit besluit. Tijdelijke huismuskasten zijn geplaatst volgens de regels in bijlage III van dit besluit.
11. Deze tijdelijke huismuskasten mogen later verwijderd worden onder de volgende voorwaarden:
 - nadat de permanente maatregelen zijn opgeleverd en deze minimaal drie maanden beschikbaar zijn geweest voor de huismus;
 - buiten de kwetsbare periodes van de huismus (zie voorschrift 5);
 - voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de huismus moet een ecologisch deskundige vaststellen of de betreffende kasten op dat moment gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen huismussen of andere (vogel)soorten aanwezig zijn, verwijderd u de nestkasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk;
 - binnen de looptijd van deze ontheffing.

Na de looptijd van de ontheffing moet er gecontroleerd worden door een ecologisch deskundige of de nestkasten in gebruik zijn door huismussen of andere beschermde soorten. Als dat het geval is, is een ontheffing nodig.
12. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de huidige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt op de volgende wijze:
 - uiterlijk twee weken voor de kwetsbare periode zoals genoemd in voorschrift 5 en minimaal drie tot vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - door de toegangswegen fysiek af te sluiten op het moment dat geen huismus (of andere vogel of vleermuis) aanwezig is. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels. Het afdichten moet zorgvuldig plaatsvinden zodat geen openingen overblijven;
 - voorafgaand controleert een ecologisch deskundige de nesten. Als nesten nog in gebruik zijn, worden de werkzaamheden uitgesteld tot alle huismussen (en andere vogelsoorten) de nesten hebben verlaten;
 - tussen het plaatsen van tijdelijke nestplaatsen en het daarop volgend ongeschikt maken van bestaande nestplaatsen zit minimaal drie maanden.
13. Permanente voorzieningen voor huismus realiseert u door de daken binnen het plangebied weer geschikt te maken op de volgende wijze:
 - de daken van alle woningen in het plangebied worden toegankelijk gemaakt door geen vogelschroot toe te passen of door het vogelschroot op de derde rij panlatten te plaatsen;
 - er wordt gebruik gemaakt van een gelijk type panlatten en dakpannen als in de oorspronkelijk situatie;
 - de toegang tot de ruimte tussen de onderzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat is maximaal 35mm;
 - aan zowel de voorzijde als de achterzijde van de woningen dient er een goot aanwezig te zijn die als entree dienen voor huismussen om de ruimte onder het dak te kunnen betreden.

- als het geschikt maken van de daken van alle woningen niet mogelijk is wordt dit onderbouwd in het ecologisch logboek en worden minimaal zes huismuskasten geplaatst (type HMP2 Unitura of vergelijkbaar) op de locaties waar huismuskasten worden verstoord;
- Bij realisatie van permanente nestplaatsen moet invulling gegeven worden aan de overige ecologische vereisten voor een optimale nestplaats, zoals weergegeven in 'Bijlage III-randvoorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus' bij deze ontheffing.

Gewone dwergvleermuis

14. Vier tijdelijke vleermuiskasten zijn ophangen. De kasten moeten zijn geplaatst op de volgende wijze:
 - vier kasten van het type VMT1 of VMT1a van Unitura zijn opgehangen in de directe omgeving van de verblijfplaatsen, op de locaties zoals aangegeven in bijlage II van dit besluit;
 - de kasten hebben minimaal drie meter vrije vliegruimte voor en onder de kast;
 - de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van roofdieren.
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen mogen later worden verwijderd onder de volgende voorwaarden:
 - minimaal drie maanden na het gereedkomen van de permanente mitigatie, waarbij alleen april tot en met oktober meetellen;
 - buiten de kwetsbare perioden zoals beschreven in voorschrift 5;
 - binnen de looptijd van de ontheffing vindt eerst een controle plaats te vinden of de kasten worden gebruikt. Als dit het geval is mogen de kasten onder begeleiding van een ecologisch deskundige ongeschikt worden gemaakt en verwijderd, conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis.;
 - Na de looptijd van deze ontheffing wordt, voor het verwijderen, gecontroleerd door een deskundige op het gebied van vleermuizen of de alternatieve verblijfplaatsen in gebruik zijn. Als dat het geval is, is een ontheffing noodzakelijk om de verblijfplaatsen te mogen verwijderen.
16. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet u de huidige verblijfplaatsen ongeschikt maken. Het ongeschikt maken gebeurt op de volgende wijze:
 - De verblijfplaatsen worden 5 dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt, buiten de kwetsbare periode(n) van de gewone dwergvleermuis. Zie voorschrift 5;
 - het ongeschikt maken wordt gedaan door het dichtmaken van openingen waarbij voldoende openingen worden open gelaten met exclusion flaps zodat de ruimte kan worden verlaten;
 - Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger onder begeleiding van door een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen;
 - Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 OC, wind max 4 Bft en maximaal motregen). Indien alsnog vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing;
17. Voor de gewone dwergvleermuis moeten tenminste vier permanente voorzieningen zijn gerealiseerd, dit wordt gedaan door:
 - het in metselen van vier inbouwkasten, type VMPM2 of vergelijkbaar of vergelijkbaar op maximaal 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen;
 - De kasten hebben minimaal drie meter vrije vliegruimte voor en onder de kast;
 - De locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van roofdieren;

- De kasten worden zoveel mogelijk opgehangen in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden.

Egel

18. Voorafgaand aan de werkzaamheden maakt de ontheffinghouder het gebied ongeschikt voor de egel. Het ongeschikt maken moet op de volgende wijze gebeuren:
 - u maakt het terrein ongeschikt buiten de kwetsbare perioden uit voorschrift 5;
 - begroeiing wordt gekapt, potentiële verblijfplaatsen worden verwijderd en vegetatie wordt stapvoets kort gemaaid (maximaal 10cm hoog);
 - tijdens dit proces wordt in één richting gewerkt. Deze werkrichting wordt door de ecologisch deskundige gekozen, zodanig dat aanwezige dieren de mogelijkheid hebben om te vluchten;
 - de werkzaamheden moeten direct starten na het ongeschikt maken of de begroeiing moet lager worden gehouden dan 10cm.
19. Waar mogelijk blijft leefgebied behouden (zie bijlage II voor deze locaties). Voor het verlies van leefgebied en verblijfplaatsen realiseert u minimaal 77m² aan takkenrillen als permanent alternatief. Deze takkenrillen liggen maximaal 100 meter van het plangebied en worden aangelegd voorafgaand aan het beschadigen van de huidige verblijfplaatsen.

B.5 Overige zaken

20. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en egel.
21. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁸. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [naam gemeente] gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Haaksbergen
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle E-mail: postbus@overijssel.nl

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op 2,5 km van het projectgebied. Op deze afstand kunnen directe effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Eventueel kan er echter sprake zijn van indirecte effecten door stikstofdepositie. Op basis van de voorliggende aanvraag kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

⁸ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁰ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven. In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹¹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹² (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

⁹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹² Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹³ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus en de gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Woningcorporatie Domijn is voornemens om in 2024 en/of 2025 59 woningen aan de Zwarteland, de Beatrixstraat en Zieneschstraat te slopen of te verduurzamen.

57 woningen zijn in het bezit van Woningstichting Domijn, twee woningen (Beatrixstraat 76 en 77) zijn in het bezit van particulieren. Een deel van de woningen zijn reguliere twee-onder-een-kap eengezinswoningen. Verder zijn er verschillende rijtjeswoningen, deze hebben een pannendak en een spouwmuur.

Figuur 1; Overzichtskaart onderzochte woningen Zwarteland Haaksbergen met onderscheid tussen de sloop (rood) in 2024 en verduurzaming (geel) in 2024 of 2025

Het plangebied is opgedeeld in twee stukken (figuur 1). Een deel van de eigendommen van Domijn zal worden gesloopt in 2024 of 2025, de sloop staat nu gepland voor november 2024. Het betreffen woningen aan Zwarteland, de Beatrixstraat en Zieneschstraat 1, 3, 29, 31, 33, 35 en 37. Op dezelfde locatie wordt nieuwbouw gerealiseerd. Acht van de woningen in Zwarteland Haaksbergen worden

¹³ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

verduurzaamd. Het gaat om Zieneschstraat 5, 7, 9, 11, 21, 23, 25 en 27. Bij deze verduurzaming wordt waarschijnlijk glasvervanging, spouwmuurisolatie en dakisolatie (binnenzijde) toegepast. De voor- en achtertuinen van de betreffende woningen worden behouden.

Tabel 1: Alle adressen binnen het projectgebied, Beatrixstraat 76 en 77 zijn geen eigendom van de aanvrager

Straatnaam	Huisnummers	Aantal woningen	Werksaamheden
Beatrixstraat	67 t/m 83 en 68 t/m 96	25	Sloop
Zwarteland	2 t/m 38	19	Sloop
Zieneschstraat	1, 3, 29 t/m 37	7	Sloop
Zieneschstraat	5 t/m 11 en 21 t/m 27	8	Verduurzaming
	Totaal	59	51 sloop, 8 verduurzaming

C.2.2 Doel van het project

Het eindbeeld is een woonwijk met duurzame, toekomstbestendige (nieuwbouw) woningen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van de verbodsbepalingen en soorten, zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 2: soorten en verbodsbepalingen

Soort	verbodsbepaling	(Opzettelijk) doden of vangen ^{14, 15, 16}	nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk vernielen of beschadigen ¹⁷	Opzettelijk verstoren ^{18, 19}	eieren van deze soort opzettelijk te vernielen of te rapen ²⁰	voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen ^{21, 22}	opzettelijk te ontwortelen of te vernielen ^{23, 24}	onder zich te hebben of te vervoeren ^{25, 26}
Huismus			X					
Gierzwaluw			X					
Gewone dwergvleermuis						X		
Egel						X		

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 oktober 2023 tot en met 1 oktober 2028.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- C. Oldenburger (2023), Projectplan;

¹⁴ Art. 3.1, eerste lid Wnb

¹⁵ Art. 3.5, eerste lid Wnb

¹⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

¹⁷ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁸ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁹ Art. 3.5, tweede lid Wnb

²⁰ Art. 3.5, derde lid Wnb

²¹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

²² Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

²³ Art. 3.5, vijfde lid Wnb

²⁴ Art. 3.10, eerste lid, sub c Wnb

²⁵ Art. 3.2, zesde lid Wnb

²⁶ Art. 3.6, tweede lid Wnb

- [REDACTED] (2023), Nader onderzoek;
- Machtiging;
- [REDACTED] (2023), Aanvullende informatie.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 30 januari 2023 ontvangen. Op 8 februari 2023 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 24 februari 2023 ontvangen.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Onderzoek naar egels, vleermuizen, de gierzwaluw en de huismus is noodzakelijk gebleken. De steenmarter is wel waargenomen maar er is geen verblijfplaats aangetroffen binnen het plangebied.

Vleermuisonderzoek naar kraam, zomer en baltsverblijven is uitgevoerd conform het Protocol voor vleermuisinventarisaties 2021. Het plangebied is ongeschikt als massawinterverblijf. Binnen het plangebied is alleen één verblijfplaats van gewone dwergvleermuis waargenomen. De exacte locatie is aangegeven in bijlage I.

In het plangebied zijn drie nesten van de huismus aangetroffen. Twee bevinden zich in de te slopen bebouwing. Eén nest bevindt zich in een te verduurzamen woning, dit nest wordt niet beschadigd tijdens de werkzaamheden. Nesten bevinden zich onder de hier aanwezige pannendaken. De kleine aantallen worden mogelijk verklaard door de aanwezigheid van vogelschroot in alle/meeste woningen. De exacte locaties zijn aangegeven in bijlage I.

In het plangebied zijn vier nesten van de gierzwaluw aangetroffen, allen in de te slopen woningen. De exacte locaties zijn aangegeven in bijlage I.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan verloren:

- twee nesten van de huismus;
- vier nesten van de gierzwaluw;
- één balts- en/of paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- verblijfplaatsen van de egel.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag²⁷, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis en de handreiking Overijssel voor de kleine marters en egel. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de beschermde soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- drie maanden voor de start van de werkzaamheden worden minimaal twintig tijdelijke gierzwaluwkasten geplaatst;
- minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de nestplaatsen worden minimaal vier tijdelijke kasten geplaatst;
- voorafgaand aan de werkzaamheden zijn vier tijdelijke vleermuiskasten ophangen;

²⁷ Hoofdstuk 11

- voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de kwetsbare perioden maakt de ontheffinghouder het gebied en de verblijfplaatsen ongeschikt voor de egel, vleermuizen en vogels;
- bij de afronding van de werkzaamheden worden door de ontheffinghouder minimaal twintig duurzame permanente voorzieningen gerealiseerd voor de gierzwaluw;
- permanente voorzieningen voor de huismus realiseert de ontheffinghouder door de daken binnen het plangebied weer toegankelijk te maken door geen vogelschroot toe te passen of door het vogelschroot op de derde rij panlatten te plaatsen;
- voor de gewone dwergvleermuis worden tenminste vier permanente voorzieningen gerealiseerd door het inmetelen van vier inbouwkasten;
- waar mogelijk blijft leefgebied behouden. Voor het verlies van leefgebied en verblijfplaatsen realiseert de ontheffinghouder minimaal 77m² aan takkenrillen als permanent alternatief.

De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig. Hierdoor staat de huismus op de Rode Lijst als 'gevoelig'. De huismus broedt voornamelijk in daken van gebouwen. Deze verblijfplaatsen worden jaarrond gebruikt en zijn jaarrond beschermd.²⁸

Het is moeilijk om een trend te destilleren uit de informatie die verzameld is over de gierzwaluw. Het is een vogelsoort die zeer moeilijk te inventariseren is. Zo is er geen duidelijkheid over de omvang en ontwikkeling van de Nederlandse broedpopulatie, en de sturende krachten hierachter. De gunstige staat van instandhouding voor broedende gierzwaluwen is als 'gunstig' aangemerkt. Als niet-broedvogel is deze als 'onbekend' beoordeeld.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De huidige trend in aantallen en verspreiding is stabiel en de soort heeft een gunstige staat van instandhouding.²⁹ De gewone dwergvleermuis wordt gedurende het jaar voornamelijk aangetroffen in gebouwen. De soort maakt gebruik van allerlei spleetvormige ruimten zoals spouwmuren, achter gevelbetimmering en dakbeschot.

Sinds 1994 staat de egel op de rode lijst. Destijds als "thans niet bedreigd", maar sinds 2009 is de status gewijzigd in "onvoldoende gegevens". In 2019 heeft de provincie Overijssel de egel van de vrijstellingslijst gehaald omdat de staat van instandhouding onvoldoende vaststaat. Er zijn indicaties dat deze ongunstig is: De trend van de egel laat over de periode 1994-2020 namelijk een matig afnemende populatie zien.³⁰

Aangezien er tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen worden aangebracht en er in de nieuwe situatie nieuwe permanente voorzieningen gerealiseerd worden, hebben de werkzaamheden geen onomkeerbare gevolgen voor de aanwezige lokale populaties. Verder wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de soorten. Wij oordelen dat op deze manier de werkzaamheden geen invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding van de lokale en landelijke populaties.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de sloop, nieuwbouw en renovatie leiden tot het beschadigen van nesten van de huismus en de gierzwaluw en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 lid 2, artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.10 lid 1 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Het project is locatie specifiek. Binnen het plangebied worden zowel verduurzamingswerkzaamheden als sloopwerkzaamheden uitgevoerd. Hierin is per woonblok een overweging gemaakt welke werkzaamheden zullen resulteren in het doel: duurzame woningen. Hierbij is echter duidelijk geworden dat voor zowel de sloopwerkzaamheden als de verduurzamingswerkzaamheden geldt dat verstoring van de soorten optreedt

²⁸ SOVON. (2020). Huismus. Opgehaald van stats.sovon.nl: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>

²⁹ Vogel et al., 2013 en Broekmeyer et al., 2015

³⁰ Zoogdierverseniging 2021

en verblijfplaatsen/nestlocaties van huismus, gierzwaluw, gewone dwergyleermuis en egel verloren gaan. Door het nemen van maatregelen, het aanbieden van tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de betreffende soorten, wordt afdoende rekening gehouden met de aangetroffen beschermde soorten.

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Het doel van verduurzamings- en sloopwerkzaamheden van de woningen is enerzijds om de energiedoelstellingen te halen en anderzijds toekomst bestendige woningen te realiseren. Wegens de bouwstijl, bouwkundige staat en leeftijd van de woningen in het plangebied zijn zij slecht geïsoleerd en aan vervanging toe³¹. Daarbij is bij meerdere woningen asbest geconstateerd.

Een deel van de onderzochte woningen staan gepland om gesloopt te worden. Op dezelfde locatie zal nieuwbouw worden gerealiseerd. Verduurzaming van deze woningen is geen haalbare optie, mede vanwege de slechte staat waarin deze woningen verkeren. Sloop van deze woningen is daardoor noodzakelijk. Acht van de woningen binnen het plangebied in Haaksbergen worden wel verduurzaamd. Verduurzaming van deze woningen is mogelijk omdat deze woningen in verhouding in 'redelijke' staat verkeren.

De renovatie en sloop van de bestaande woningen draagt bij aan het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen. Zowel bij de sloop als bij de verduurzamingswerkzaamheden wordt tegelijkertijd van de gelegenheid gebruik gemaakt om het aanwezige asbest in de woningen te verwijderen, wat eveneens de gezondheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij hebben het verduurzamen en nieuwbouwen van de woningen tot doel om woningen gezonder te maken. Door betere isolatie en afsluiten van kieren bij de renovatie worden gezondheidsklachten van de bewoners die te maken hebben met ventilatie en tocht voorkomen

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang van dit project daarmee is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³² houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³³. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

³¹ Aveco de Bondt BV, 2022, technisch onderzoek

³² Art. 1.10, derde lid Wnb

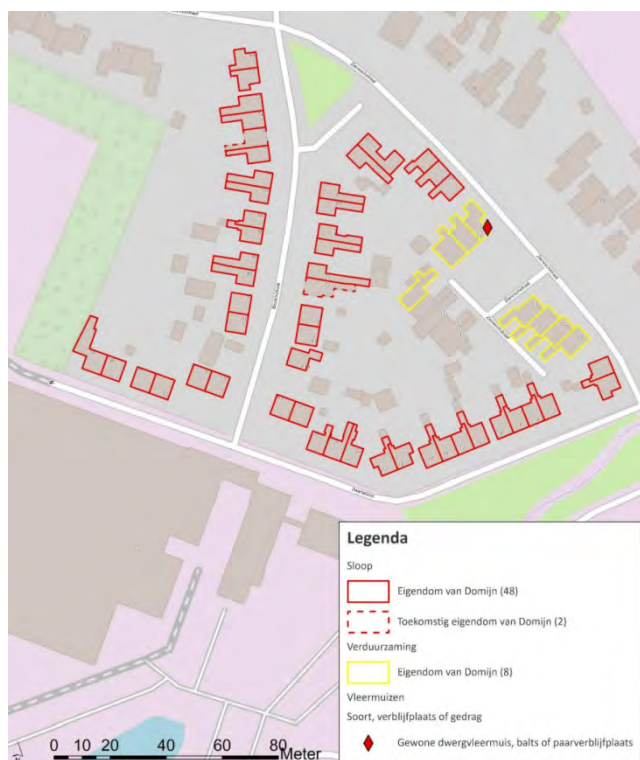
³³ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

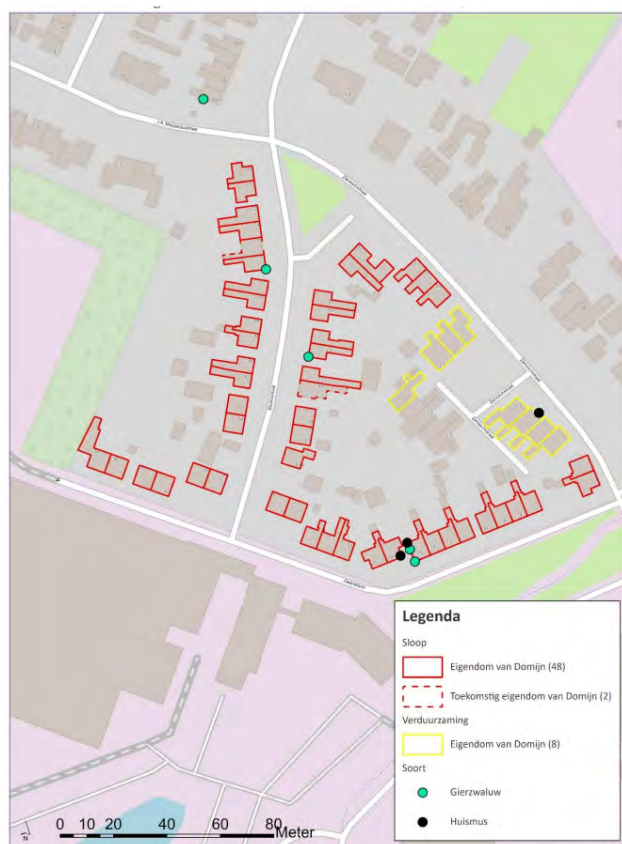
De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten van de huismus en de gierzwaluw en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de egel te beschadigen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

Bijlage I; Kaarten verblijfplaatsen

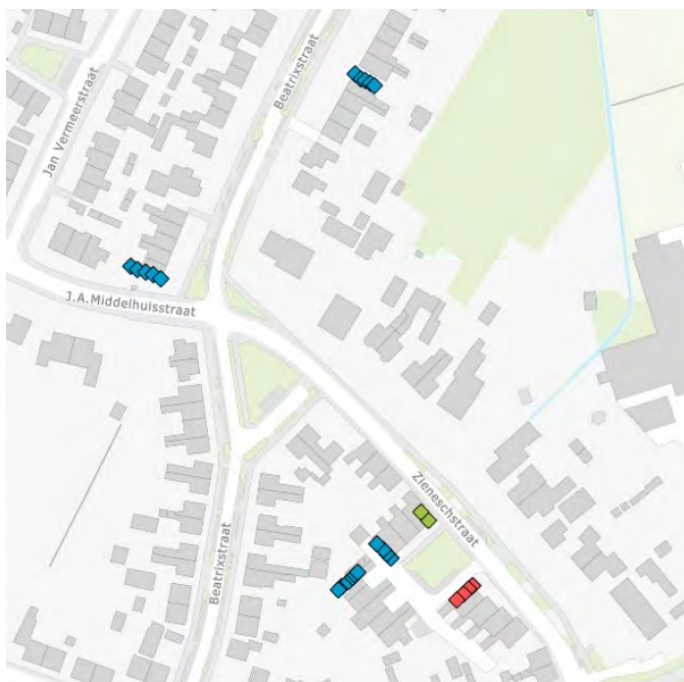

Figuur 2; Waargenomen van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied

Figuur 3; Waargenomen broedvogels binnen het plangebied.

Bijlage II; mitigatie locaties

Figuur 4; Geplaatste tijdelijke gierzwaluw (blauw) vleermuis (rood) en huismuskasten (groen)

Figuur 5; Belangrijk te behouden leefgebied egel binnen en rondom het plangebied (grijs).

E. Bijlage III; Randvoorwaarden huismus

randvoorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus

Voor de vervangende nestplaatsen geldt:

- dat ze minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- dat ze zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- dat ze op minimaal 3 meter hoogte gerealiseerd worden;
- dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Een kunstmatige nestruimte (binnenmaten) moet voldoen aan de volgende eisen:
 - een bodemmaat van circa 13 B x25 L cm,
 - een hoogte van circa 14 cm en
 - een invliegopening met meer breedte dan hoogte (diameter max. 3.5 cm);
- dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dak verstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- dat binnen 50 m van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is. Het gaat dan om struiken met een hoogte van 2 á 3 meter hoog. Die zorgen voor voldoende effectiviteit. De effectiviteit wordt verhoogd als het om altijdgroene struiken, dicht vertakte struiken of stekelige struiken gaat;
- dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn. Met name inheemse planten/struiken en enkele inheemse grote bomen zijn leverancier van eiwitrijk voedsel (kleine zachte insecten, larven, rupsen) voor de jongen. Altijd groenblijvende struiken/bomen, dicht vertakte hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken zijn geschikt als collectieve slaapplek (en tevens voor dekking) voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en jonge vogels;
- dat er altijd plekken voor stofbaden zijn (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter);
- dat er water om te drinken en om in te baden aanwezig is. Daarbij moet er binnen 1 á 2 meter hogere struiken aanwezig zijn als dekking om op te drogen;
- dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor volwassen vogels of (net uitvliegende) jonge vogels;
- dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk en dergelijke), van de houtsoort (ceder, robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijv. onder een dakgoot of overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is;
- dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen;
- dat het beheer van het gebouw (en de ecologisch functionele omgeving) duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.